

**SPRAWOZDANIE
z działalności
GRUPY KAPITAŁOWEJ
RAFAKO
w
Raciborzu**

**za rok zakończony
31 grudnia 2010 roku**

21 marca 2011 roku

Spis treści

nr strony

1. Informacje ogólne	1
2. Organizacja grupy kapitałowej ze wskazaniem jednostek podlegających konsolidacji	3
3. Ważniejsze zdarzenia związane z działalnością Grupy Kapitałowej w 2010 roku, a także po jego zakończeniu, aż do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego	4
3.1. W zakresie istotnych zamówień:	4
3.2. W zakresie innych, istotnych zdarzeń (umowy):	5
4. Ocena sytuacji gospodarczej i finansowej Grupy Kapitałowej	6
4.1. Przychody ze sprzedaży i ich struktura	6
4.2. Dostawy i usługi kompletacyjne oraz zakupy materiałów do produkcji	9
4.3. Transakcje z podmiotami powiązanymi	9
4.4. Koszty działalności operacyjnej i ich struktura oraz wynik brutto na sprzedaży	10
4.5. Pozostałe przychody i koszty operacyjne, wynik na operacjach finansowych	10
4.6. Dochody i ich struktura	11
4.7. Rentowność i zwrot z kapitału własnego	12
4.8. Płynność finansowa	12
4.9. Stan zadłużenia	12
4.10. Struktura finansowania aktywów	13
4.11. Aktywa trwałe	14
4.12. Wysokość i struktura kapitału własnego Grupy	15
5. Podstawowe zagrożenia i ryzyka związane z pozostałymi miesiącami roku obrotowego	16
5.1. Zewnętrzne i wewnętrzne czynniki istotne dla bieżących wyników finansowych oraz rozwoju Grupy ..	16
5.2. Podstawowe zagrożenia i ryzyka	17
6. Stanowisko zarządu dotyczące zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz	17
7. Sprawy sporne, postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	17
8. Zawarcie przez emitenta lub jednostkę od niego zależną jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązanymi	17
9. Udzielenie przez jednostkę dominującą lub przez jednostkę od niej zależną poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji	18
10. Sytuacja kadrowa, zatrudnienie w Grupie Kapitałowej RAFAKO	18
11. Przedsięwzięcia z zakresu działalności rozwojowej i jakości	19
12. Przedsięwzięcia w zakresie komputeryzacji i zarządzania	19
13. Pozostałe informacje	20
14. Perspektywy rozwoju Grupy Kapitałowej w 2011 roku	20
Oświadczenie Zarządu	23

Załączniki:

Nr 1	Zestawienie wskaźników za lata 2010 i 2009
Nr 2	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku – struktura, zmiana stanów i dynamika
Nr 3	Skonsolidowany rachunek zysków i strat za lata 2010 i 2009
Nr 4	Struktura i dynamika skonsolidowanego wyniku brutto w 2010 i 2009 roku
Nr 5	Zestawienie udzielonych wewnątrz Grupy Kapitałowej w 2010 roku pożyczek długoterminowych
Nr 6	Zestawienie umów ubezpieczeniowych Grupy Kapitałowej obowiązujących na 31 grudnia 2010 roku
Nr 7	Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w RAFAKO S.A (jednostka dominująca) w 2010 roku

1. Informacje ogólne

RAFAKO S.A. („jednostka dominująca”) należy do największych polskich firm zajmujących się projektowaniem, produkcją, budową i serwisem urządzeń i obiektów energetycznych. 31 grudnia 1949 roku wydana została decyzja Ministra Przemysłu Ciężkiego o utworzeniu przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą „Fabryka Urządzeń Technicznych” z siedzibą w Raciborzu. Jako przedmiot działalności ustalono produkcję kotłów parowych. Historia rozwoju przedsiębiorstwa jest też historią rozwoju polskiej energetyki.

Od początku swojej działalności jednostka dominująca była głównym dostawcą kotłów dla krajowej energetyki i przemysłu. Sumaryczna moc kotłów produkcji RAFAKO S.A. stanowi znaczącą część zainstalowanej mocy polskiej energetyki zawodowej oraz energetyki przemysłowej. Do najważniejszych obiektów, które jednostka dominująca wyposażała w swoje kotły energetyczne, należą m.in.: Elektrociepłownie Warszawskie, Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich, Zespół Elektrociepłowni Łódź, Zespół Elektrociepłowni Wybrzeże, Elektrociepłownia Zielona Góra, jak również elektrownie: Opole, Bełchatów, Kozienice, Dolna Odra, Rybnik, Pątnów – Adamów - Konin, Turów oraz elektrownie wchodzące w skład Południowego Koncernu Energetycznego. Kotły z cyrkulacyjną warstwą fluidalną jednostka dominująca zainstalowała w Elektrociepłowniach Żerań i Bielsko-Biała II, w Elektrowni Siersza oraz w Zakładach Farmaceutycznych Polpharma Starogard Gdański.

W 2008 roku został przekazany do eksploatacji blok 464 MW w Elektrowni Pątnów II, dla którego RAFAKO S.A. we współpracy z firmą SNC Lavalin wykonała kocioł i instalację odsiarczania spalin. Budowa bloku energetycznego na parametry nadkrytyczne w Pątnowie II jest pierwszą inwestycją tego typu zrealizowaną w Polsce, zarówno pod względem wysokości nakładów finansowych, jak i mocy prądowej. Dzięki wysokiej wydajności bloku energetycznego o wiele niższa jest emisja do atmosfery szkodliwych gazów, głównie dwutlenku węgla.

W końcowej fazie realizacji znajduje się kontrakt na budowę kotła dla nowego bloku nadkrytycznego o mocy 858 MW wyposażonego w instalację odsiarczania spalin dla Elektrowni Bełchatów. Blok ten będzie również współpracował z pierwszą w Polsce pilotażową instalacją CCS - wychwytywania i składowania CO₂.

Obecnie w trakcie realizacji pozostaje także budowa kotła olejowo – gazowego wraz z instalacją katalitycznego odazotowania spalin dla firmy PKN ORLEN S.A. Jest to pierwsza tego rodzaju inwestycja realizowana w Polsce.

RAFAKO S.A. jest liderem w zakresie zainstalowanych w Polsce dużych instalacji odsiarczania spalin. Instalacje tego typu jednostka dominująca dostarczyła dla Elektrowni Jaworzno III, Elektrowni Bełchatów, Elektrowni Pątnów, Ostrołęka „B”. Ostatnio podpisano kontrakty na budowę tego rodzaju instalacji również w Elektrociepłowni Siekierki i Dolna Odra. Realizowany od początku 2009 roku kontrakt na budowę instalacji mokrego odsiarczania spalin w Elektrowni Siekierki, o wartości 489 milionów złotych, jest jak dotąd największą ekologiczną inwestycją w Polsce i jednym z największych kontraktów realizowanych przez jednostkę dominującą w historii.

W latach 2007 – 2008 w Elektrociepłowni w Łodzi oraz w Elektrowni Skawina, RAFAKO S.A. oddało do użytku wysokosprawne instalacje odsiarczania spalin wykonane metodą pól sucha. Technologia pól sucha, mniej kosztowna niż metoda mokra, jest własnym, inżynierskim rozwiązaniem RAFAKO S.A.

Istotny w sprzedaży Grupy Kapitałowej RAFAKO jest udział sprzedaży zagranicznej (26,2% w 2010 roku). Największe wyprodukowane przez RAFAKO S.A. kotły pracują w elektrowniach w byłej Jugosławii, szereg dużych jednostek dostarczono do Chin, Turcji i Indii. Ważnym obiektem referencyjnym są kotły ze stacjonarnym złożem fluidalnym zainstalowane w Elektrowni Komorzany w Czechach.

RAFAKO S.A. jest również, liczącym się na rynku europejskim, dostawcą elementów kotłowych. Jego klientami są między innymi firmy z takich krajów jak: Niemcy, Turcja, Włochy, Serbia i Austria.

Jednostka dominująca zdobywa coraz silniejszą pozycję na zachodnioeuropejskim rynku termicznej utylizacji odpadów. W 2009 roku jednostka dominująca zakończyła budowę dwóch kotłów do spalania śmieci dla firmy Visser & Smit, natomiast obecnie kończy budowę kotła do spalania odpadów komunalnych. Dla firmy CNIM Constructions Industrielles RAFAKO S.A. dostarczy 3 kotły odzyskowe do instalacji termicznej utylizacji odpadów komunalnych w Turynie (Włochy). Od lipca 2009 roku RAFAKO S.A. realizuje kontrakt na dostawę 2 kotłów odzyskowych do termicznej utylizacji odpadów w Baku, w Azerbejdżanie. Zamawiającym jest firma CNIM ENGINEERS FZC należąca do francuskiej Grupy CNIM.

W 2009 roku w Elektrociepłowni Kielce został uruchomiony nowy blok energetyczny pracujący w skojarzeniu z wykorzystaniem biomasy. Jest to jedna z pierwszych zrealizowanych tego typu inwestycji w Polsce, a jednocześnie największa pod względem wydajności kotła na biomasę.

W 2010 roku RAFAKO S.A. podpisało dwa nowe kontrakty związane z produkcją „zielonej energii”. Kontrahentami są elektrownie w Jaworznie i Stalowej Woli, należące do Grupy Tauron. Te nowatorskie projekty podkreślają silną pozycję raciborskiej firmy jako dostawcy technologii, związanych z produkcją energii ze źródeł odnawialnych. Projekty w Jaworznie i Stalowej Woli wpisują się zarówno w strategię Polski, która do 2012 roku musi zwiększyć produkcję energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, jak również w „ekologiczną strategię” Grupy kapitałowej RAFAKO.

Od 2009 roku ofertę Grupy rozszerzono o urządzenia odpylające, obejmujące elektrofiltry oraz filtry workowe. W 2009 roku RAFAKO S.A. podpisało m.in. umowę o wartości około 60 milionów EUR na dostawę, montaż i uruchomienie 2 elektrofiltrów dla elektrowni Westfalen w Niemczech i 2 elektrofiltrów dla elektrowni Eemshaven w Holandii, umowę na modernizację elektrofiltrów kotła BB-1150 bloków nr 5 i 6 w Elektrowni Belchatów, o wartości około 79 milionów złotych. W 2010 roku została podpisana umowa z Elektrownią „Kozienice” S.A. na wymianę elektrofiltru bloku nr 10 na kwotę około 48 milionów złotych, a w pierwszym kwartale 2011 roku – umowa na wymianę elektrofiltru bloku nr 4.

Grupa Kapitałowa intensywnie przygotowuje się do realizacji znaczących inwestycji, jakie planowane są w polskiej energetyce w najbliższych latach. W czerwcu 2010 roku RAFAKO S.A. i Siemens podpisały list intencyjny w zakresie współpracy dotyczącej budowy bloków energetycznych na parametry nadkrytyczne. Współpraca z firmą Siemens została podjęta dwa lata wcześniej, kiedy zakupiono licencję firmy Siemens, dającą jednostce dominującej możliwość samodzielnego projektowania, produkcji, uruchamiania i sprzedaży kotłów typu BENSON na nadkrytyczne parametry pary, bez ograniczeń na całym świecie, niezależnie od ich konstrukcji, wielkości i spalnego paliwa.

- Aktualnie oferta Grupy Kapitałowej obejmujekonwencjonalne kotły energetyczne i ciepłownicze z paleniskami: rusztowym, fluidalnym i pyłowym, na parametry pary pod i nadkrytyczne,
- kotły odzyskowe,
- kotły do termicznej utylizacji odpadów,
- instalacje odsiarczania spalin metodą suchą,
- instalacje odsiarczania spalin metodą półsuchą,
- instalacje odsiarczania spalin metodą mokrą,
- urządzenia odpylające (elektrofiltry, filtry workowe),
- paleniska i palniki piecowe, młyny, ruszty,
- młyny do przemiału węgla i ruszty dla kotłów o parametrach nadkrytycznych,
- diagnostykę, naprawy i modernizacje urządzeń kotłowych,
- produkcję elementów kotłów i elementów odpylaczy,
- produkcję konstrukcji stalowych i innych nieciśnieniowych części dla energetyki,
- produkcję urządzeń przeznaczonych do spalarni śmieci,
- produkcję wymienników ciepła.

Wszystkie dostarczone przez jednostki Grupy urządzenia znajdują się pod stałą opieką w zakresie serwisu i remontów. Jednostka dominująca oferuje również modernizację poprawiającą parametry eksploatacyjne oraz zmniejszającą negatywny wpływ urządzeń na środowisko naturalne.

Posiadane certyfikaty potwierdzające stosowanie przez jednostki Grupy wymagań dotyczących ISO 9001:2008, ISO 14001:2009, PN-N-18001:2004 oraz Dyrektywy 97/23/UE mają na celu zapewnienie Klientów Grupy, że wytwarzane urządzenia ciśnieniowe odpowiadają technicznym wymogom bezpieczeństwa obowiązującym zarówno na rynku krajowym, zjednoczonym rynku Unii Europejskiej, jak i w USA. Wdrożenie wymagań EMAS świadczy o ponadstandardowej dbałości o środowisko naturalne.

2. Organizacja grupy kapitałowej ze wskazaniem jednostek podlegających konsolidacji

W dniu 31 grudnia 2010 roku Grupa Kapitałowa RAFAKO składała się z jednostki dominującej i pięciu jednostek zależnych działających w branży energetycznej i handlowej.

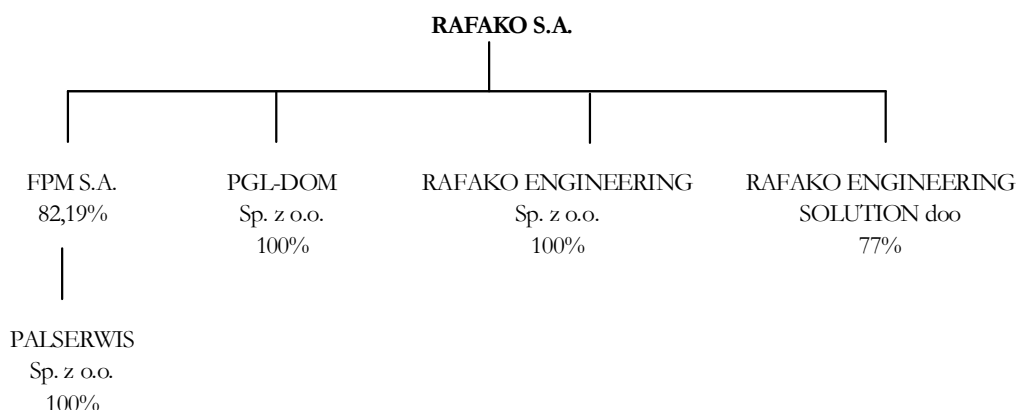
Na dzień 31 grudnia 2010 roku w skład Grupy Kapitałowej RAFAKO, oprócz jednostki dominującej, wchodzi:

- FPM S.A. z siedzibą w Mikołowie, ul. Towarowa 11. Jednostka dominująca posiada 82,19% w kapitale zakładowym spółki oraz 82,19% głosów na Walnym Zgromadzeniu spółki. Przedmiot działalności: produkcja pieców, palenisk i palników piecowych,
- PALSERWIS Sp. z o.o. z siedzibą w Mikołowie, ul. Towarowa 11. Jednostka zależna FPM S.A. posiada 100% w kapitale zakładowym spółki oraz 100% głosów na Zgromadzeniu Wspólników spółki. Przedmiot działalności: produkcja pieców, palenisk i palników piecowych,
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Lokalami PGL-DOM Sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu, ul. Bukowa 1. Jednostka dominująca posiada 100% w kapitale zakładowym spółki oraz 100% głosów na Zgromadzeniu Wspólników spółki. Przedmiot działalności: zarządzanie wspólnotami mieszkaniowymi,
- RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu, ul. Łąkowa 33. Jednostka dominująca posiada 100% w kapitale zakładowym spółki oraz 100% głosów na Zgromadzeniu Wspólników spółki. Przedmiot działalności: projektowanie budowlane, urbanistyczne, technologiczne,
- RAFAKO ENGINEERING SOLUTION doo. z siedzibą w Belgradzie, ul. Uciteljska 46. Jednostka dominująca posiada 77% w kapitale zakładowym spółki oraz 77% głosów na Zgromadzeniu Wspólników spółki. Przedmiot działalności: projektowanie technologiczne łącznie z doradztwem i sprawowaniem nadzoru dla budownictwa, przemysłu i ochrony środowiska.

Jednostka dominująca posiada 1 956 udziałów stanowiących 26,23 % w kapitale spółki SANBEI-RAFAKO Sp. z o.o. z siedzibą w Zhangjiakou, w prowincji Hebei w Chinach. Przedmiotem działalności spółki SANBEI-RAFAKO Sp. z o.o. jest produkcja małych kotłów parowych i wodnych oraz innych urządzeń energetycznych. Udział jednostki dominującej w kapitale zakładowym tego podmiotu na dzień 31 grudnia 2010 roku nie jest istotny z punktu widzenia oceny aktywów i pasywów oraz zysków i strat.

RAFAKO S.A. nie wchodzi w skład grupy kapitałowej żadnego innego podmiotu, gdyż żaden podmiot nie jest w stosunku do niej podmiotem dominującym. Należy jednak zaznaczyć, iż spółka LARIS INVESTMENTS Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie posiada 37,45% akcji zwykłych jednostki dominującej oraz spółka ELEKTRIM S.A. z siedzibą w Warszawie posiada 12,47% akcji zwykłych jednostki dominującej.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku konsolidacją sprawozdań finansowych objęto następujące spółki:

3. Ważniejsze zdarzenia związane z działalnością Grupy Kapitałowej w 2010 roku, a także po jego zakończeniu, aż do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego

Spośród najważniejszych wydarzeń dotyczących działalności Grupy Kapitałowej RAFAKO wymienić należy:

3.1. W zakresie istotnych zamówień:

- a. podpisanie umowy pomiędzy jednostką dominującą a Elektrownią „Kozienice” S.A. o wartości około 48 milionów złotych, której przedmiotem jest wymiana elektrofiltru bloku nr 10 w Elektrowni Kozienice;
- b. w roku 2010 jednostka dominująca zawarła kilka umów z firmą CNIM Constructions Industrielles de la Mediterranée na łączną kwotę około 17,5 miliona EUR. Przedmiotem umowy o największej wartości, jest dostawa trzech kotłów odzyskowych do instalacji termicznej utylizacji odpadów komunalnych w Turynie (Włochy);
- c. podpisanie przez jednostkę dominującą aneksu zwiększającego wartość, rozszerzającego zakres i wydłużającego termin wykonania przedmiotu umowy realizowanej w konsorcjum firm Alstom dla PGE Elektrownia Bełchatów w zakresie budowy bloku o parametrach nadkrytycznych o mocy 858 MW. Zwiększenie wartości umowy przypadające na RAFAKO S.A. (członka wewnętrznego konsorcjum firm Alstom Power Systems GmbH i Alstom Power sp. z o.o.) wynosi około 67 milionów złotych. Nowy termin realizacji umowy ustalono na 30 kwietnia 2011 roku;
- d. podpisanie przez konsorcjum firm, którego liderem jest RAFAKO S.A., umowy z PKE S.A. Elektrownia Jaworzno III -Elektrownia II na wykonanie projektu, dostawę, montaż i uruchomienie kotła OFz-201 na biomasę w PKE S.A. Elektrowni Jaworzno III - Elektrowni II. Wartość umowy wynosi około 230 milionów złotych, z czego na RAFAKO S.A. przypadają około 163 miliony złotych;
- e. podpisanie pomiędzy jednostką dominującą i Elektrownią Stalowa Wola (Grupa TAURON) na rozbudowę umowy kotła OP-150, K10 do spalania biomasy wraz z instalacją magazynowania, przygotowania i transportu biomasy do kotła w Elektrowni Stalowa Wola S.A. na kwotę 130 milionów złotych;
- f. podpisanie umowy pomiędzy jednostką dominującą i PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. – Oddział Elektrownia Bełchatów na modernizację i remont układu podgrzewu spalin bloków nr 8,10,11,12 w Elektrowni Bełchatów o wartości 186,6 miliona złotych;
- g. w 2010 roku jednostka dominująca zawarła kilka umów z firmą Metso Power OY na łączną kwotę około 11,1 miliona EUR. Przedmiotem umowy o największej wartości, wynoszącej około 3,1 miliona EUR, jest dostawa części ciśnieniowych kotła dla projektu Eldorado (Brazylia);
- h. podpisanie umowy pomiędzy jednostką dominującą i PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. – Oddział Elektrownia Bełchatów na modernizację i remont obrotowych podgrzewaczy powietrza wraz z instalacjami pomocniczymi kotła bloków 7-12 w Elektrowni Bełchatów o wartości około 120 milionów złotych. Umowę podpisano w styczniu 2011 roku;
- i. podpisanie umowy pomiędzy jednostką dominującą i Elektrownią Kozienice S.A. na wymianę elektrofiltru bloku nr 4 o wartości 23,9 miliona złotych. Umowę podpisano w marcu 2011 roku,
- j. podpisanie umowy pomiędzy jednostką dominującą a firmą MARTIN GmbH z siedzibą w Monachium na kwotę około 18,5 miliona EUR. Przedmiotem umowy jest wykonanie elementów ciśnieniowych kotła do utylizacji odpadów komunalnych wraz z komplectacją urządzeń pomocniczych, wykonanie i dostawa konstrukcji stalowych, montaż i uruchomienie instalacji w Roskilde w Danii. Umowę podpisano w marcu 2011 roku;
- k. jednostka dominująca otrzymała zawiadomienie od EUAS – Ankara (Turcja) o wyborze oferty złożonej przez Konsorcjum RAFAKO S.A. - EFOR Makina, na modernizację elektrofiltrów bloku nr 3 i 4 w Elektrociepłowni SOMA (Turcja), jako najkorzystniejszej. Wartość oferty wynosi około 53,2 miliona złotych, w tym wartość RAFAKO S.A. stanowi około 18,8 miliona złotych. Zawiadomienie otrzymano w marcu 2011 roku.

3.2. W zakresie innych, istotnych zdarzeń (umowy):

- a. wyrok Sądu Najwyższego Ukrainy, który po rozpoznaniu skargi kasacyjnej złożonej przez jednostkę dominującą w dniu 2 marca 2010 roku postanowił utrzymać w mocy wyrok Donieckiego Apelacyjnego Sądu Gospodarczego z dnia 23 grudnia 2008 roku, w którym to orzeczeniu została zasądzona na rzecz RAFAKO S.A. tytułem odszkodowania, odsetek za zwłokę, kosztów sądowych i kosztów zastępstwa procesowego łącznie kwota 56,74 miliona hrywien, co w przeliczeniu stanowiło w dniu wniesienia powództwa kwotę około 11,5 miliona USD. Ze względu na niepewność skuteczności windykacji zasądzonej wierzytelności, RAFAKO S.A. nie ujęła powyższej kwoty w przychodach;
- b. decyzja Walnego Zgromadzenia RAFAKO S.A. z dnia 15 lipca 2010 roku o wypłacie dywidendy z zysku za 2009 rok w kwocie 20 880 tysięcy złotych, tj. 0,30 złotych na 1 akcję;
- c. odstąpienie przez Skarb Państwa od negocjacji z RAFAKO S.A. i zamknięcie bez rozstrzygnięcia procesu prywatyzacji spółek: Kopalni Węgla Brunatnego Adamów S.A.; Kopalni Węgla Brunatnego Konin S.A. oraz Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A.;
- d. zawarcie w 2010 roku kilku umów z firmą Energomontaż-Północ Belchatów Sp. z o.o. (Wykonawca) na łączną kwotę około 66,4 miliona złotych. Umowa o największej wartości wynoszącej około 28,7 miliona złotych została zawarta w dniu 3 września 2010 roku, a jej przedmiotem jest dostawa i montaż absorbera, wentylatora spalin wraz z konstrukcjami wsporczymi dla instalacji odsiarczania spalin w PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrownia Belchatów;
- e. zawarcie w okresie 12 miesięcy (od marca 2010 do marca 2011) kilku umów z firmą Elektrobudowa S.A. (Wykonawca) na łączną kwotę około 41,6 miliona złotych. Przedmiotem umowy o największej wartości wynoszącej 27,5 miliona złotych, zawartej skutecznie w dniu 15 marca 2011 roku, jest dostawa, montaż i uruchomienie w systemie "pod klucz" branży elektrycznej przeznaczonej dla IOS bloków 1 i 2 w PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Belchatów S.A.;
- f. zarejestrowanie w dniu 2 marca 2011 roku spółki zależnej RAFAKO Hungary Kft. z siedzibą w Budapeszcie, z kapitałem założycielski w wysokości 40 milionów HUF, w całości objętym przez RAFAKO S.A. Przedmiotem działalności utworzonej spółki jest montaż urządzeń w przemyśle energetycznym i chemicznym;
- g. podpisanie pomiędzy jednostką zależną FPM S.A. i ThyssenKrupp AG w Duisburgu umowy na dostawę elementów do młynów SM29 o wartości 1,5 miliona EUR. Umowę podpisano w październiku 2010 roku;
- h. podpisanie umowy pomiędzy jednostką zależną FPM S.A. i ALSTOM Power Systems GmbH Stuttgart na dostawę elementów do młynów SM29 o wartości 3,2 miliona EUR. Umowę podpisano w marcu 2010 roku;
- i. ustalenie w dniu 7 marca 2011 roku przez Radę Nadzorczą RAFAKO S.A. liczby członków Zarządu Spółki na 4 osoby oraz powołanie z dniem 7 marca 2011 roku Pana Macieja Kaczorowskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Spółki.

Do umów w zakresie współpracy lub kooperacji, znaczących dla działalności gospodarczej Grupy Kapitałowej, zawartych w 2010 roku, oprócz umów wymienionych w rozdziale 3 punkt 1 i 2, zaliczyć należy także umowy ubezpieczenia.

Wykaz umów ubezpieczonych obowiązujących na dzień 31 grudnia 2010 roku podano w załączniku nr 6.

Informacje dotyczące podpisanych. umów z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych przedstawiono w nocie 42 dodatkowych informacji i objaśnień do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za 2010 rok.

4. Ocena sytuacji gospodarczej i finansowej Grupy Kapitałowej

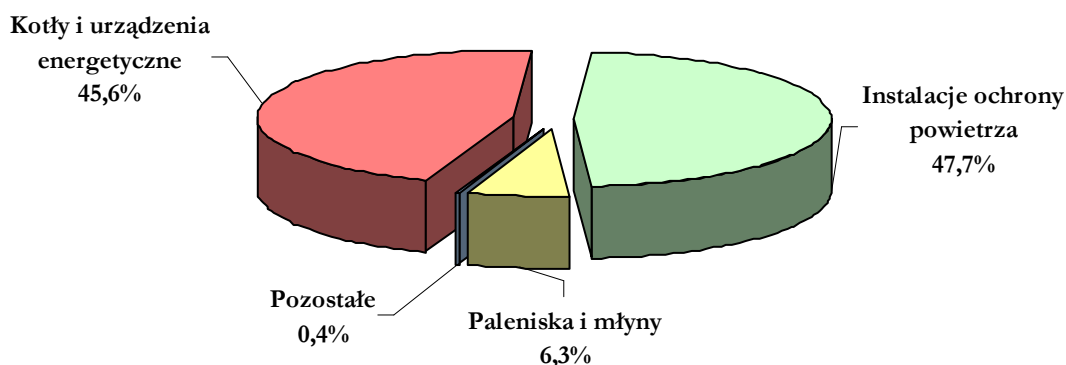
4.1. Przychody ze sprzedaży i ich struktura

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2010 roku osiągnęły rekordowy w historii Grupy Kapitałowej poziom 1 188 053 tysiące złotych i były wyższe w stosunku do sprzedaży roku poprzedniego o 227 708 tysięcy złotych (o 23,7%). Sprzedaż wyrobów i usług wyniosła 1 167 563 tysiące złotych, przychody ze sprzedaży materiałów 19 414 tysięcy złotych, przychody z tytułu różnic kursowych ze sprzedaży oraz z operacji zabezpieczających (ryzyko kursowe) 1 076 tysięcy złotych.

Wzrost sprzedaży odnotowany w 2010 roku był spowodowany głównie zwiększeniem wartości sprzedaży urządzeń ochrony powietrza, w tym instalacji odsiarczania spalin, co wynikało z realizacji zamówień podpisanych w latach 2008-2009, w tym głównie dla Elektrociepłowni Siekierki i Zespołu Elektrowni Dolna Odra oraz elektrofiltrów - między innymi dla Elektrowni Bełchatów i Elektrowni Kozienice.

Udział sprzedaży zagranicznej w sprzedaży ogółem wyniósł 26,2%, co oznacza spadek w stosunku do roku 2009 o 10,3 punktu procentowego. Wartość sprzedaży zagranicznej za rok 2010 wyniosła 311 657 tysięcy złotych i była o 11,2% niższa od wartości sprzedaży za rok 2009, w którym wyniosła 350 787 tysięcy złotych.

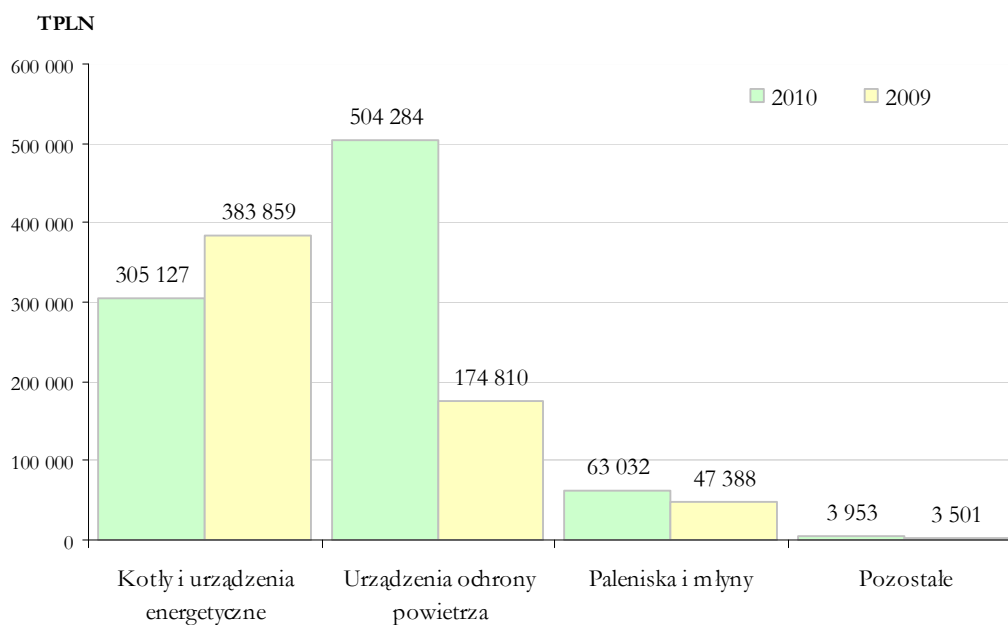
Struktura asortymentowa sprzedaży w 2010 roku przedstawiała się następująco:

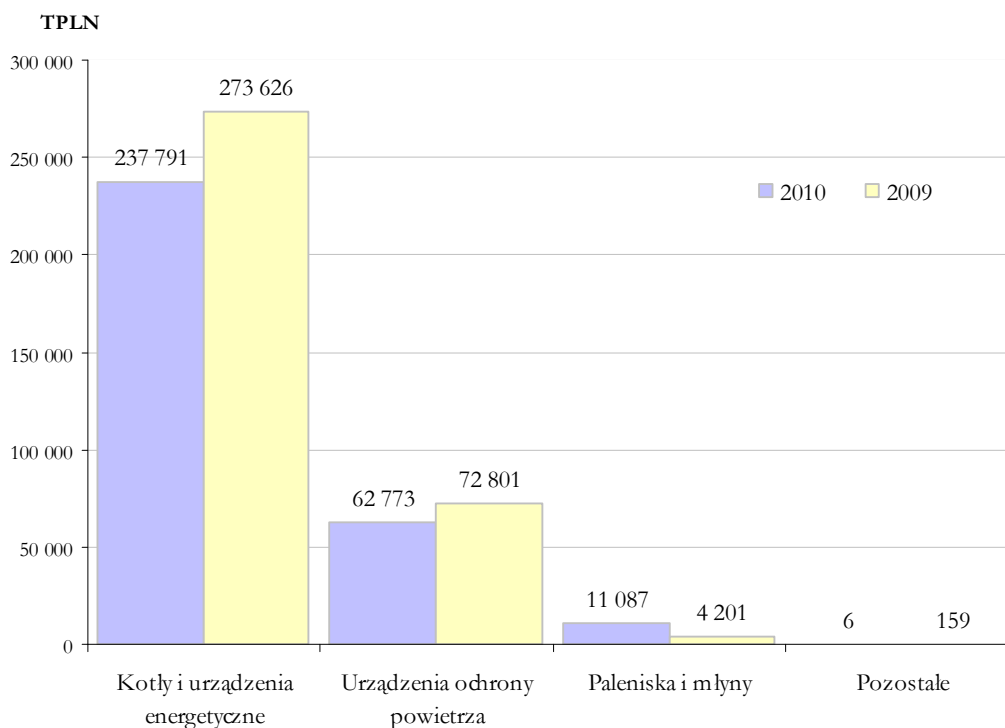
Głównymi odbiorcami wyrobów i usług Grupy pozostała krajowa oraz zagraniczna energetyka zawodowa i przemysłowa, a także zagraniczni i krajowi dostawcy obiektów energetycznych.

Asortyment sprzedaży z podziałem na rynki sprzedaży:

Rynek krajowy (2010: 876 396 tysięcy złotych; 2009: 609 558 tysięcy złotych)

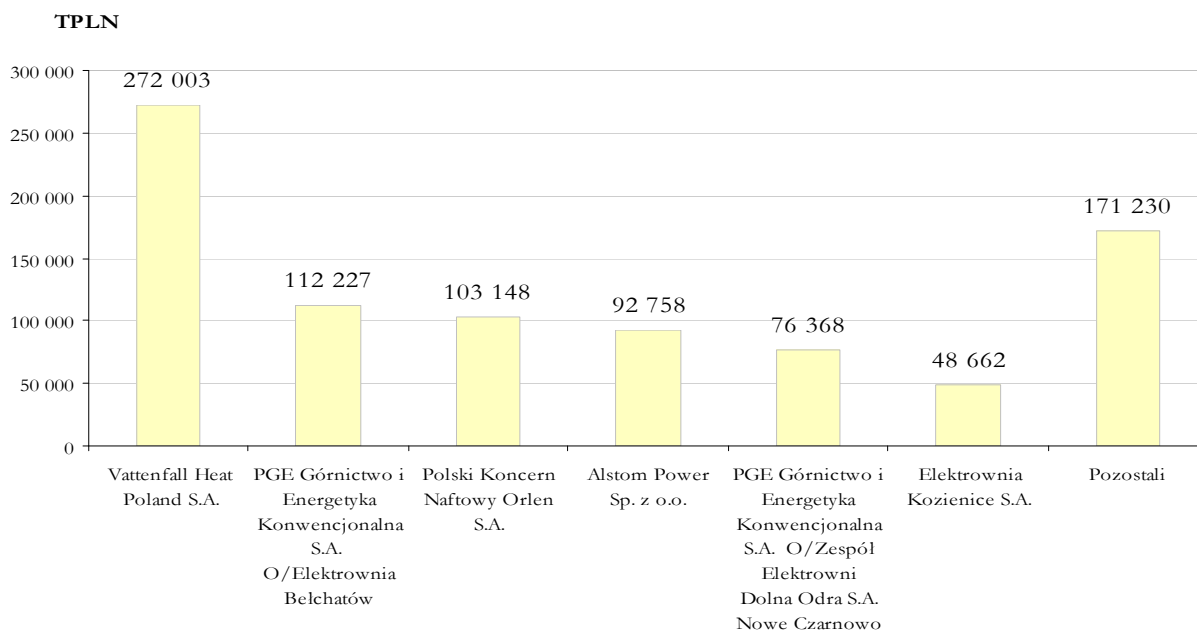

Rynek zagraniczny (2010: 311 657 tysięcy złotych; 2009: 350 787 tysięcy złotych):

Głównymi odbiorcami wyrobów Grupy Kapitałowej w 2010 roku, byli:

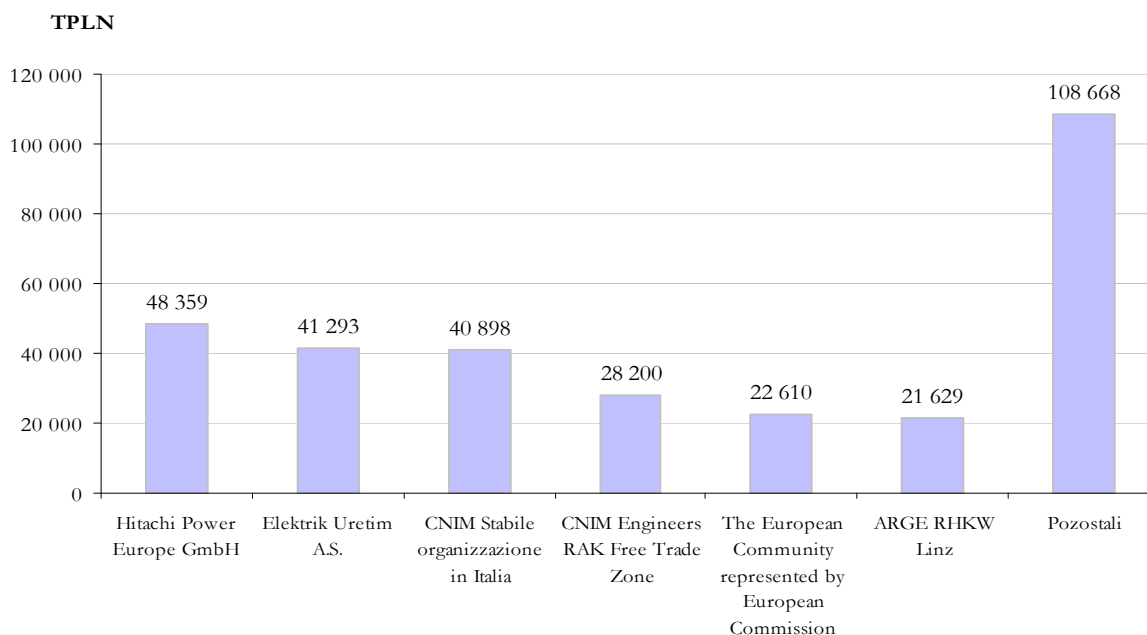
na rynku krajowym:

W 2010 roku głównym odbiorcą Grupy Kapitałowej był Vattenfall Heat Poland S.A. z siedzibą w Warszawie z 22,9% udziałem w sprzedaży (11,5% w 2009 roku). Przedmiotem realizowanej sprzedaży dla tego klienta jest budowa instalacji mokrego odsiarczania spalin w Elektrociepłowni Siekierki w Warszawie.

Znaczący udział w sprzedaży miała także spółka PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrownia Belchatów (9,5% wartości sprzedaży w 2010, 5,3% w 2009), dla której prowadzona jest również budowa instalacji mokrego odsiarczania spalin oraz modernizacje elektrofiltrów. Kolejnym znaczącym odbiorcą Grupy Kapitałowej jest PKN Orlen S.A. (8,7% wartości sprzedaży w 2010 roku), a przedmiotem realizowanych projektów są kotły i urządzenia energetyczne, w tym najnowocześniejszy w energetyce przemysłowej kocioł parowy.

na rynku zagranicznym:

Na rynku zagranicznym głównym odbiorcą Grupy Kapitałowej RAFAKO była firma Hitachi Power Europe GmbH z siedzibą w Niemczech, której udział w sprzedaży wyniósł 4,1%. Przedmiotem kontraktów realizowanych dla tego klienta są części ciśnieniowe kotłów oraz elektrofiltry.

Charakter asortymentu sprzedaży Grupy Kapitałowej RAFAKO powoduje, że w okresach realizacji największych kontraktów udział znaczących Klientów w sprzedaży przekracza poziom 10%.

Prezentowane przychody obejmują przychody ze sprzedaży dotyczące umów o usługę budowlaną wycenianych metodą zaawansowania kosztów.

4.2. Dostawy i usługi kompletacyjne oraz zakupy materiałów do produkcji

W 2010 roku głównymi źródłami zaopatrzenia Grupy Kapitałowej RAFAKO były:

Źródła dostaw	Zakupy w tysiącach złotych			
	2010		2009	
	wartość	udział w całości zakupów	wartość	udział w całości zakupów
Zakupy krajowe	740 029	78,0%	607 429	84,0%
Zakupy zagraniczne	208 398	22,0%	115 814	16,0%
RAZEM	948 427	100,0%	723 243	100,0%

W roku 2010 struktura dostawców charakteryzowała się znacznym rozdrobnieniem, a udział żadnego z dostawców nie przekroczył poziomu 10% łącznej wartości zakupów.

Grupa Kapitałowa zaopatruje się u dostawców zewnętrznych przede wszystkim w rury, blachy, materiały kształtowe, materiały spawalnicze, urządzenia specjalistyczne a także różnego rodzaju usługi obce – prace projektowe, dostawę i montaż maszyn / urządzeń, usługi budowlano – montażowe, usługi transportowe.

Asortyment dokonywanych zakupów jest ściśle uzależniony od charakteru i potrzeb realizowanych zleceń (produkcja jednostkowa). Dostępność materiałów do produkcji oraz dostaw i usług kompletacyjnych nie stanowi dla spółek Grupy Kapitałowej ograniczenia. Wybór dostawców zależy od możliwości zakupu materiałów i urządzeń spełniających określone wymagania techniczne i jakościowe w określonym terminie oraz w sposób najbardziej ekonomiczny. Zakupów dokonuje się w oparciu o analizę rynku, przy czym krąg dostawców zawężony jest do producentów uznanych, z uwagi na dobrą jakość oferowanych przez nich produktów, jak i ze względu na przestrzeganie przez nich norm bezpieczeństwa, środowiskowych i innych, charakterystycznych i wymaganych dla danego zakupu.

W przypadku części kontraktów, potencjalna lista producentów i usługodawców musi być zaakceptowana przez Zleceniodawców Grupy Kapitałowej RAFAKO.

Część produkcji przeznaczanej na rynki zagraniczne jest wykonywana z materiałów własnych Zamawiającego (z tzw. „materiałów powierzonych”), co z jednej strony zmniejsza ryzyko wzrostu kosztów operacyjnych jednostki dominującej w następstwie zmiany ceny materiałów zaopatrzeniowych, z drugiej zaś skutkuje niższą wartością sprzedaży jednostki dominującej.

4.3. Transakcje z podmiotami powiązanymi

W 2010 roku jednostka dominująca i jednostki zależne nie zawierały istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe.

4.4. Koszty działalności operacyjnej i ich struktura oraz wynik brutto na sprzedaży

Koszt własny sprzedaży produktów, usług i materiałów w 2010 roku wyniósł 1 002 123 tysiące złotych, co przy przychodach na poziomie 1 188 053 tysiące złotych, przyniosło Grupie zysk brutto na sprzedaży w wysokości 185 930 tysięcy złotych (o 57,4% większy niż w 2009 roku).

Wzrost wartości zysku wynikał ze wzrostu rentowności działalności operacyjnej brutto (o 3,4 punktu procentowego w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego). Dodatni wpływ na poziom rentowności na podstawowej działalności operacyjnej miały niższe od szacowanych koszty realizacji niektórych projektów, głównie dzięki niższemu niż zakładano kosztom dostaw i usług komplekcyjnych.

Znaczący udział we wzroście rentowności operacyjnej brutto miała poprawa wyniku na jednym z krajowych kontraktów prowadzonych przez jednostkę dominującą w następstwie zwiększenia dotychczasowej ceny kontraktowej, a także korekty szacowanych kosztów realizacji w następstwie pozytywnie zakończonej próby wodnej kotła. Zmiana ceny wynikała z rozszerzenia przedmiotu kontraktu oraz rekompensaty za wzrost kosztów realizacyjnych powstałych na skutek zmian w przepisach wymuszających konieczność wprowadzenia korekt technicznych w dostarczanych elementach przedmiotu kontraktu.

Ponadto, istotny wpływ na wzrost rentowności operacyjnej brutto miały niższe rezerwy i koszty napraw gwarancyjnych, zmniejszenie odpisu aktualizującego wartość bilansową zapasów, a także wyższy wynik z wyceny i rozliczenia walutowych transakcji zabezpieczających.

Istotnie ujemny wpływ na poziom rentowności operacyjnej brutto miało pogorszenie wyników na czterech kontraktach realizowanych przez jednostkę dominującą dla dwóch klientów zagranicznych, w następstwie oszacowania kosztów reklamacji, a także korekty części przychodów kontraktowych.

Znaczący wpływ na zmianę poziomu rentowności operacyjnej brutto miał wzrost kosztów na projekcie realizowanym dla zagranicznego odbiorcy, powstały w następstwie wyższych niż zakładano kosztów materiałów produkcyjnych, kosztów produkcji i wykonania dokumentacji technicznej. W części, zwiększenie wartości kosztów było konsekwencją zmian materiałowych wprowadzonych przez Klienta w dokumentacji projektowej kontraktu (jednostka dominująca jest w trakcie negocjacji z Klientem „refundacji” tych kosztów).

Koszty ogólnego zarządu wyniosły 31 017 tysięcy złotych i były niższe w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o 1 020 tysięcy złotych.

Koszty sprzedaży w 2010 roku wyniosły 48 615 tysięcy złotych i były wyższe w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o 23 056 tysięcy złotych. Przyczyną wzrostu tej grupy kosztów operacyjnych było przede wszystkim utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności od zagranicznego kontrahenta (wzrost wartości utworzonych odpisów o 23 593 tysiące złotych).

Po uwzględnieniu kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu, zysk na sprzedaży wyniósł 106 298 tysięcy złotych i był o 45 745 tysięcy złotych (tj. o 75,5%) wyższy od zysku wypracowanego w 2009 roku.

4.5. Pozostałe przychody i koszty operacyjne, wynik na operacjach finansowych

4.5.1. Wynik na pozostałej działalności operacyjnej

W 2010 roku Grupa Kapitałowa zanotowała stratę na pozostałej działalności operacyjnej w wysokości 46 139 tysięcy złotych (w 2009 roku strata wynosiła 7 128 tysięcy złotych), co wynikało:

	<i>w tysiącach złotych</i>
1. z dodatniego salda otrzymanych i zapłaconych kar kontraktowych	2 931
2. z zysku na sprzedaży/likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	616
3. ze zmiany salda naliczonych rezerw na ewentualne kary kontraktowe	(49 802)
4. z przekazanych darowizn i sponsoringu	(354)
5. z otrzymanych dotacji	209
6. z dodatniego salda pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	261

4.5.2. Wynik na działalności finansowej

W 2010 roku Grupa poniosła stratę na działalności finansowej w wysokości 3 588 tysięcy złotych (w 2009 roku strata wynosiła 1 228 tysięcy złotych), co wynikało:

	<i>w tysiącach złotych</i>
1. z odsetek z tytułu: lokat, rachunków bankowych, udzielonych pożyczek i instrumentów finansowych	4 777
2. z wyceny instrumentów finansowych	1 024
3. z dochód ze sprzedaży akcji i umorzenia jednostek uczestnictwa	599
4. z poniesionych kosztów na akwizycje	(6 761)
5. z utworzenia rezerw na koszty finansowe	(2 159)
6. z ujemnego salda różnic kursowych	(1 489)
7. z dodatniego salda pozostałych przychodów i kosztów finansowych	421

Zgromadzenie Wspólników jednostki stowarzyszonej SANBEI-RAFAKO Sp. z o.o. podjęło decyzję o wypłacie dywidendy z zysku za lata 2003-2009 w kwocie 9,11 miliona yuanów. Kwota dywidendy należnej RAFAKO S.A. wyniosła 2,39 miliona yuanów i w całości została objęta odpisem aktualizującym.

4.6. Dochody i ich struktura

W 2010 roku zysk netto był wyższy od wypracowanego w analogicznym okresie ubiegłego roku i wyniósł 44 286 tysięcy złotych wobec 38 830 tysięcy złotych w roku 2009 (wzrost o 14,1%). Głównym źródłem zysku brutto, przy stracie na działalności finansowej (3 588 tysiące złotych) oraz stracie na pozostałej działalności operacyjnej (46 139 tysięcy złotych), był zysk na sprzedaży, tj. zysk na podstawowej działalności operacyjnej Grupy, w wysokości 106 298 tysięcy złotych.

Zdarzeniami, które miały szczególnie istotny wpływ na wynik Grupy Kapitałowej RAFAKO uzyskany w 2010 roku były:

- wzrost rentowności na niektórych projektach, głównie w następstwie korzystnego zakontraktowania części dostaw i usług kompletnych;
- poprawa rentowności na jednym z krajowych kontraktów w następstwie zwiększenia dotychczasowej ceny kontraktowej, a także korekty szacowanych kosztów realizacji w następstwie pozytywnie zakończonej próby wodnej kotła. Zmiana ceny wynikała z rozszerzenia przedmiotu kontraktu oraz rekompensaty za wzrost kosztów realizacyjnych powstałych na skutek zmian w przepisach wymuszających konieczność wprowadzenia korekt technicznych w dostarczanych elementach przedmiotu kontraktu;
- dodatni wynik z wyceny i rozliczenia walutowych transakcji zabezpieczających;
- dodatnie saldo odsetek otrzymanych i zapłaconych;
- zwiększenie stanu rezerw na ewentualne kary za nieterminową realizację kilku kontraktów dla polskich i zagranicznych odbiorców;
- zwiększenie wartości odpisów aktualizujących wartość należności;
- pogorszenie rentowności na czterech kontraktach realizowanych dla dwóch klientów zagranicznych w następstwie oszacowania kosztów realizacji reklamacji, a także korekty części przychodów kontraktowych;
- zmiana stanu rezerw i poniesione koszty napraw gwarancyjnych;
- ujemne saldo różnic kursowych;
- koszty akwizycji;
- wzrost kosztów na projekcie realizowanym dla zagranicznego odbiorcy, powstały w następstwie wyższych niż zakładano kosztów materiałów produkcyjnych, kosztów produkcji i wykonania dokumentacji technicznej. W części, zwiększenie wartości kosztów było konsekwencją zmian materiałowych wprowadzonych przez Klienta w dokumentacji projektowej kontraktu (jednostką dominującą jest w trakcie negocjacji z Klientem „refundacji” tych kosztów);
- koszty postępu technicznego (prac badawczych).

Nie można porównać wyników finansowych wykazanych w raporcie za rok 2010 z wcześniej publikowanymi prognozami wyników za ten okres, ponieważ Grupa Kapitałowa takich prognoz nie publikowała.

Strukturę i dynamikę skonsolidowanego wyniku brutto w 2010 i 2009 roku przedstawia załącznik nr 4.

4.7. Rentowność i zwrot z kapitału własnego

W 2010 roku, w stosunku do tego samego okresu roku ubiegłego, wskaźnik rentowności na działalności operacyjnej uległ nieznacznemu obniżeniu i wyniósł 5,1% (wobec 5,6% w roku 2009).

W następstwie przyrostu zysku netto o 14,1% (tj. o 5 456 tysięcy złotych), przy przyroście kapitału własnego przynależnego akcjonariuszom jednostki dominującej o 7,4% (tj. o 26 820 tysięcy złotych), w 2010 roku stopa zwrotu na kapitale własnym wzrosła i wyniosła 11,2% (wobec 10,4% w 2009 roku). Stopa zwrotu z aktywów Grupy wyniosła 4,6% (4,8% w roku 2009). Główną przyczyną spadku było zwiększenie sumy aktywów o 19,8% (tj. o 156 892 tysiące złotych).

Wskaźniki rentowności za 2010 i 2009 rok przedstawia załącznik nr 1.

4.8. Płynność finansowa

W 2010 roku wartość wskaźników mierzących płynność finansową Grupy Kapitałowej RAFAKO pozostała na zadawalającym poziomie: wskaźnik „płynności bieżącej” wyniósł 1,4, a „płynności szybkiej” 1,3.

W 2010 roku wydłużeniu okresu rotacji należności o 8 dni (do poziomu 76 dni) towarzyszyło wydłużenie rotacji zapasów o 52 dni (do poziomu 149 dni) oraz zobowiązań handlowych o 15 dni (do poziomu 69 dni). Cykl rotacji kapitału obrotowego (rotacja należności handlowych + rotacja zapasów – okres płatności zobowiązań handlowych) w stosunku do końca 2009 roku uległ wydłużeniu o 45 dni i wyniósł 156 dni. Główną przyczyną wydłużenia cyklu kapitału obrotowego było wydłużenie się okresu rotacji zapasów związane przede wszystkim z przyrostem wartości zapasów na jednym z projektów dotyczących budowy instalacji mokrego odsiarczania spalin.

Zdolność wywiązywania się Grupy Kapitałowej z zaciąganych zobowiązań należy ocenić pozytywnie. Wszelkie zobowiązania wobec ZUS-u, Skarbu Państwa i pracowników były regulowane terminowo. Bardzo dobra płynność Grupy spowodowała, że nie występowały również opóźnienia w regulowaniu zobowiązań wobec dostawców.

Z uwagi na fakt, że Grupa na dzień 31 grudnia 2010 roku nie posiadała zadłużenia z tytułu kredytów, zmiany wysokości oprocentowania czy też marż kredytowych oferowanych przez banki nie były istotne dla działalności Grupy Kapitałowej RAFAKO.

Ryzyko niedoboru środków pieniężnych i utraty płynności finansowej przez jednostkę dominującą w chwili obecnej należy określić jako niskie.

W 2010 roku Grupa zawierała transakcje zabezpieczające w formie kontraktów forward. Wartości i daty zapadalności zawartych transakcji walutowych są ściśle skorelowane z przepływami handlowymi, wynikającymi z już podpisanych kontraktów handlowych. Zestawienie nierozliczonych na dzień 31 grudnia 2010 roku transakcji zabezpieczających przedstawiono w notach 29.1 oraz 36.1 dodatkowych informacji i objaśnień do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2010 rok.

Informacja w zakresie instrumentów finansowych oraz w zakresie celów i zasad zarządzania ryzykiem finansowym została przedstawiona w notce 43 dodatkowych informacji i objaśnień do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2010.

4.9. Stan zadłużenia

W 2010 roku poziom zobowiązań Grupy Kapitałowej RAFAKO wobec jej wierzycieli zwiększył się o 134 273 tysiące złotych. Suma zobowiązań długo- i krótkoterminowych na dzień 31 grudnia 2010 roku wyniosła 549 514 tysięcy złotych wobec 415 241 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku. Największy wzrost odnotowano w zakresie zobowiązań z tytułu dostaw i usług o 72 270 tysięcy złotych, wzrosły również rezerwy z tytułu kar umownych o około 50 milionów złotych.

Wartość aktywów Grupy nie obciążonych bilansowymi zobowiązaniami (długo- i krótkoterminowymi) na dzień 31 grudnia 2010 roku była wyższa o 6,0% i wyniosła: 399 825 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2009 wynosiła: 377 206 tysięcy złotych).

Wskaźnik obciążenia majątku zobowiązaniami (długo i krótkoterminowymi), wskazujący na możliwości zabezpieczenia majątkiem Grupy spłaty zadłużenia, wzrósł w stosunku do ubiegłego roku o 5,5 punktu procentowego do poziomu 57,9%.

Wskaźnik obciążenia aktywów zobowiązaniami nie uwzględnia zobowiązań Grupy Kapitałowej z tytułu udzielonych na jej zlecenie gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych (głównie gwarancji dobrego wykonania i zwrotu zaliczki, które są charakterystycznymi zobowiązaniami dla przedmiotu działalności Grupy Kapitałowej RAFAKO i rynku wytwórców urządzeń energetycznych) akredytyw i weksli wydanych pod zabezpieczenie. Suma zobowiązań Grupy z tego tytułu na dzień 31 grudnia 2010 roku wyniosła 688 750 tysięcy złotych. W 2010 roku, w związku z udziałem RAFAKO S.A. w przetargach oraz w następstwie udzielonych gwarancji kontraktowych, banki i firmy ubezpieczeniowe wystawiły na zlecenie Grupy Kapitałowej RAFAKO gwarancje na sumę 235 388 tysięcy złotych.

W porównaniu z końcem 2009 roku, wartość zobowiązań warunkowych zmniejszyła się o 48 096 tysięcy złotych.

W 2010 roku Grupa nie udzielała poręczeń.

W związku z realizowanymi kontraktami, obok zobowiązań warunkowych (pozabilansowych), Grupa posiada należności warunkowe, których suma na dzień 31 grudnia 2010 roku wyniosła 238 696 tysięcy złotych (233 079 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku). Główną pozycję tych należności stanowiły gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe na sumę 198 577 tysięcy złotych.

Dzięki stosunkowo wysokiej płynności finansowej na dzień 31 grudnia 2010 Grupa Kapitałowa nie była zadłużona wobec banków i pożyczkodawców.

Wskaźniki płynności i zadłużenia za 2010 i 2009 rok przedstawia załącznik nr 1.

4.10. Struktura finansowania aktywów

Suma aktywów na dzień 31 grudnia 2010 roku wyniosła 949 339 tysięcy złotych i była wyższa od sumy aktywów na 31 grudnia 2009 roku o 156 892 tysiące złotych. Udział kapitału własnego w sumie źródeł finansowania aktywów ogółem spadł w stosunku do stanu na 31 grudnia 2009 roku o 4,8 punktu procentowego i wyniósł 41,1%.

Kapitał stały, będący sumą kapitału własnego oraz długoterminowych zobowiązań, w całości pokrywał wartość aktywów trwałych oraz w 27,6% wartość aktywów obrotowych.

Struktura finansowania aktywów na dzień 31 grudnia 2010 roku przedstawiała się następująco:

1. aktywa trwale oraz aktywa przeznaczone do sprzedaży w wysokości 223 733 tysiące złotych były w całości finansowane kapitałem stałym,
2. aktywa obrotowe oraz aktywa przeznaczone do sprzedaży w wysokości 726 072 tysiące złotych były finansowane:
 - kapitałem stałym 27,7%,
 - rozliczeniami międzyokresowymi 31,6%,
 - zobowiązaniami handlowymi 25,0%,
 - pozostałymi zobowiązaniami krótkoterminowymi 15,7%.

4.11. Aktywa trwałe

4.11.1. Struktura majątku trwałego

W następstwie realizacji inwestycji, sprzedaży majątku, likwidacji lub sprzedaży zbędnych środków trwałych, aktualizacji wartości aktywów, bądź zmiany stanu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, zmianie uległa struktura aktywów trwałych, która na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku przedstawiała się następująco:

	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
1. Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	73,0%	77,8%
- grunty i budynki	47,0%	50,2%
- urządzenia techniczne i maszyny	22,8%	24,3%
- środki transportu	1,6%	1,2%
- środki trwałe w budowie	1,6%	2,1%
2. Nieruchomości inwestycyjne	—	—
3. Wartości niematerialne	3,9%	3,3%
4. Wartość firmy z konsolidacji	1,9%	2,0%
5. Aktywa finansowe	1,8%	2,0%
6. Aktywa z tytułu podatku odroczonego	19,4%	14,9%

W 2010 roku Spółki Grupy Kapitałowej przeprowadziły emisję papierów wartościowych.

W dniu 20 października 2010 roku spółka zależna FPM S.A. dokonała podwyższenia kapitału akcyjnego o kwotę 1 999 731,10 złotych, to jest do wysokości 5 308 799,00 złotych, w drodze emisji 630 830 akcji na okaziciela serii B o wartości nominalnej 3,17 złotych oraz cenie emisyjnej 8,00 złotych. W dniu 26 października 2010 roku spółka RAFAKO S.A. na mocy umowy objęcia akcji dokonała objęcia 630 830 akcji spółki FPM S.A. za kwotę 5 046 640,00 złotych. Środki pieniężne pozyskane w drodze emisji spółka planuje przeznaczyć na inwestycje.

4.11.2. Opis głównych inwestycji w zakresie aktywów trwałych

W 2010 roku Grupa poniosła nakłady inwestycyjne na niefinansowe aktywa trwałe na sumę 13 216 tysięcy złotych, w tym:

- na rzeczowe aktywa trwałe 11 932 tysiące złotych,
- na wartości niematerialne 1 284 tysiące złotych.

Przedmiotem nakładów inwestycyjnych na rzeczowy majątek trwały były przede wszystkim nakłady na zakupy maszyn i urządzeń do produkcji oraz nakłady na infrastrukturę budowlaną. Przedmiotem nakładów inwestycyjnych na wartości niematerialne był głównie zakup oprogramowania inżynierskiego. Powyższe inwestycje były finansowane ze środków własnych.

Ponadto, wolne środki finansowe Grupy Kapitałowej były przedmiotem inwestycji krótkoterminowych. Na dzień 31 grudnia 2010 roku stan inwestycji krótkoterminowych wynosił 27 304 tysiące złotych. Przedmiotem inwestycji krótkoterminowych były jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych:

- TFI Allianz Pieniężny o wartości 22 009 tysięcy złotych;
- KBC Gamma Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty o wartości 5 295 tysięcy złotych.

W 2007 roku, na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia RAFAKO S.A. z dnia 23 stycznia 2007 roku, RAFAKO S.A. przeprowadziła emisję nowych akcji z zachowaniem prawa poboru. W następstwie przeprowadzonej emisji 52 200 000 akcji zwykłych na okaziciela serii I o wartości nominalnej dwa złote każda, kapitał zakładowy został podwyższony o kwotę 104,4 miliona złotych.

Do dnia 31 grudnia 2010 roku środki z emisji zostały wykorzystane na:

1. nabycie składników finansowego majątku trwałego na sumę 42,7 miliona złotych, w tym:
 - a) nabycie 82,19% akcji Spółki FPM S.A. z siedzibą w Mikołowie za łączną kwotę 35,2 milionów złotych (w tym podwyższenie kapitału zakładowego oraz nabycie 630.830 sztuk akcji za 5,0 milionów złotych);
 - b) podwyższenie kapitału zakładowego oraz nabycie 5 048 akcji ELWO S.A. z siedzibą w Pszczynie, za kwotę 6,4 miliona złotych;
 - c) inne na sumę 1,1 miliona złotych;
2. sfinansowanie nakładów na niefinansowy majątek trwały na sumę 32,5 miliona złotych;
3. zwiększenie składników środków obrotowych na sumę 20 milionów złotych;
4. pokrycie kosztów emisji w wysokości 1,9 miliona złotych.

Łącznie do dnia 31 grudnia 2010 roku wykorzystano 97,1 miliona złotych środków pochodzących z emisji akcji serii I. Do wykorzystania pozostały środki w wysokości około 7,3 miliona złotych z przeznaczeniem na sfinansowanie akwizycji kapitałowych.

4.11.3. Zmiany w powiązaniach kapitałowych Grupy

W 2010 roku miały miejsce następujące zmiany w zakresie powiązań jednostki dominującej z innymi podmiotami:

1. W dniu 1 czerwca 2010 roku na mocy umowy o przeniesieniu udziałów bez odszkodowania, jednostka dominująca przejęła od Spółki DEKOTRA Inżyniering d.o.o. 2% udziałów w Spółce RAFAKO Engineering Solution doo. i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania posiada 77% udziałów w tej Spółce.
2. Dnia 30 listopada 2010 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru zarejestrował obniżenie kapitału zakładowego Spółki zależnej PGL-DOM Sp. z o.o. o kwotę 6.630.000 złotych. Po obniżeniu kapitału w drodze umorzenia 663 udziałów kapitał zakładowy spółki PGL-DOM Sp. z o.o. wynosi 6.070.000 i dzieli się na 607 udziałów po 10.000 złotych każdy.
3. W 2010 roku jednostka dominująca dokonała zakupu 9 337 sztuk akcji zwykłych spółki FPM S.A. za kwotę 180 714,55 złotych, które stanowią 0,89% udziału w kapitale zakładowym i tyle samo głosów na Walnym Zgromadzeniu tej spółki, zwiększając swój udział w jednostce zależnej do 71,39%.
4. W dniu 7 grudnia 2010 roku jednostka dominująca na mocy umowy sprzedaży akcji zbyła na rzecz spółki Polimex-Mostostal S.A. 88 akcji spółki Centralne Biuro Konstrukcji Kotłów S.A. z siedzibą w Tarnowskich Górach za kwotę 242 tysiące złotych.
5. W dniu 20 października 2010 roku spółka zależna FPM S.A. dokonała podwyższenia kapitału akcyjnego o kwotę 1 999 731,10 złotych, to jest do wysokości 5 308 799,00 złotych, w drodze emisji 630 830 akcji na okaziciela serii B o wartości nominalnej 3,17 złotych oraz cenie emisyjnej 8,00 złotych. W dniu 26 października 2010 roku jednostka dominująca na mocy umowy objęcia akcji dokonała objęcia 630 830 akcji spółki FPM S.A. za kwotę 5 046 640,00 złotych.
6. W dniu 16 lipca 2010 roku jednostka dominująca dokonała zamiany posiadanych 14 781 sztuk akcji spółki Południowy Koncern Energetyczny S.A. z siedzibą w Katowicach na 73 219 akcji spółki TAURON Polska Energia S.A.

4.12. Wysokość i struktura kapitału własnego Grupy

Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku, kapitał własny Grupy Kapitałowej RAFAKO wynosił 399 825 tysięcy złotych, z tego:

1. kapitał akcyjny wynosił 139 200 tysięcy złotych i był podzielony na 69 600 000 akcji zwykłych serii A,B,C,D,E,F,G,H,I. W ciągu 12 miesięcy 2010 roku nie zanotowano zmiany stanu tego składnika kapitału własnego;
2. nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej wynosiła 36 778 tysięcy złotych. W ciągu 12 miesięcy 2010 roku nie zanotowano zmiany stanu tego składnika kapitału własnego;
3. kapitał zapasowy wynosił 180 241 tysięcy złotych (przyrost o 31 005 tysięcy złotych w ciągu 2010 roku był następstwem przeznaczenia części zysku netto za rok 2009 na zwiększenie tego kapitału);
4. zyski zatrzymane (bieżącego okresu) wynosiły 33 489 tysięcy złotych;
5. różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej wynosiły plus 391 tysięcy złotych;
6. kapitał przynależny udziałom niekontrolującym wynosił 9 726 tysięcy złotych.

W 2010 roku jednostka dominująca nie nabywała akcji własnych.

5. Podstawowe zagrożenia i ryzyka związane z pozostałymi miesiącami roku obrotowego

5.1. Zewnętrzne i wewnętrzne czynniki istotne dla bieżących wyników finansowych oraz rozwoju Grupy

5.1.1. Czynniki zewnętrzne:

- polityka energetyczna Unii Europejskiej;
- polityka w zakresie nowych inwestycji w sektorze energetycznym oraz w zakresie dywersyfikacji paliw w energetyce;
- istniejące uregulowania rynku energii elektrycznej;
- kontynuacja procesu prywatyzacji sektora energetycznego;
- nasilenie działań konkurencyjnych w tym pojawienie się na rynku europejskim konkurencji dalekowschodniej;
- sytuacja finansowa i pozycja rynkowa odbiorców i partnerów konsorcjalnych jednostki dominującej;
- wywiązywanie się zleceniodawców z terminów płatności;
- kształtowanie się cen materiałów zaopatrzeniowych (głównie wyrobów hutniczych) oraz cen produktów i usług kompletacyjnych;
- kształtowanie się kursów walut (w szczególności kursu euro);
- stopień zaangażowania banków w zakresie finansowania i udzielania gwarancji bankowych na realizowane przez jednostkę dominującą kontrakty;
- zmiany rynkowego poziomu wynagrodzeń pracowników w zawodach istotnych dla jednostki dominującej;
- postęp technologiczny.

5.1.2. Czynniki wewnętrzne:

- zdolność do wykorzystania efektów zakończonych i planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych mających na celu podniesienie efektywności funkcjonowania Grupy, w szczególności w zakresie działalności produkcyjnej i zarządzania oraz zwiększenie zdolności do pozyskiwania i realizacji zamówień;
- doskonalenie procesów zarządzania Grupą, w tym procesu zarządzania kontraktami długoterminowymi oraz kosztami funkcjonowania (kosztami „stałymi”);
- utrzymanie płynności finansowej Grupy;
- utrzymanie i pozyskiwanie nowych, wysoko wykwalifikowanych kadr projektowych i produkcyjnych.

5.2. Podstawowe zagrożenia i ryzyka

Grupa Kapitałowa RAFAKO identyfikuje następujące zagrożenia i ryzyka dla działalności Grupy w najbliższym okresie:

- ryzyko ograniczenia lub przesunięcia w czasie inwestycji przez Klientów Grupy,
- ryzyko makroekonomiczne, związane m.in. z wahaniami kursów walut (co utrudnia prawidłowe oszacowanie rentowności zawieranych kontraktów długoterminowych), zmian w systemie podatkowym oraz reakcji rynków finansowych na deficyt finansów publicznych;
- ryzyko konieczności wykorzystania utworzonych rezerw na ewentualne kary za nieterminową realizację kilku kontraktów krajowych i zagranicznych;
- ryzyko wystarczalności oszacowanych nakładów na pokrycie kosztów realizacji reklamacji na kilku kontraktach zagranicznych;
- ryzyko technologiczne, wynikające z implementacji skomplikowanych, nowatorskich procesów technologicznych i procedur jakościowych, wytwarzania elementów z trudnych, wysokogatunkowych materiałów w procesach produkcyjnych i związane z tym zagrożenie kar umownych, w następstwie powstałych błędów technologicznych;
- ryzyko wystarczalności oszacowanych nakładów na pokrycie kosztów realizacji wynikających z niezależnego od Grupy przesunięcia terminów rozpoczęcia montażu na dwóch kontraktach zagranicznych;
- ryzyko wystarczalności oszacowanych nakładów na pokrycie kosztów usunięcia awarii na jednym z kontraktów realizowanym dla polskiego Inwestora;
- ryzyko braku zapłaty za należności objęte i nieobjęte odpisem aktualizującym;
- ryzyko związane z kwalifikacją ustawową dot. dopuszczalnego poziomu azotanów w ściekach po procesowych IOS. Na dzień dzisiejszy brak jest technologii, która w skuteczny i ekonomiczny sposób potrafilaby problem rozwiązać.

Opis celów i zasad zarządzania ryzykiem finansowym, z wyszczególnieniem najbardziej istotnych rodzajów ryzyk, przedstawiono w nocie 43 dodatkowych informacji i objaśnień do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej

Ryzyka i szanse związane z realizowanymi „umowami o budowę” zostały wyszczególnione w nocie 8 dodatkowych informacji i objaśnień do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy.

6. Stanowisko zarządu dotyczące zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz

Grupa Kapitałowa nie publikowała prognoz na 2010 rok.

7. Sprawy sporne, postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Spółki Grupy Kapitałowej nie są stronami postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej o jednostkowej wartości przekraczającej 10% wartość kapitału własnego.

Istotne sprawy sporne i postępowania sądowe zostały opisane w nocie 40.3. dodatkowych informacji i objaśnień do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej.

8. Zawarcie przez emitenta lub jednostkę od niego zależną jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązanymi

W 2010 roku i 2009 roku jednostka dominująca i jednostki zależne nie zawierały istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe.

Szczegółowy wykaz wartości transakcji dokonanych z podmiotami powiązanymi w 2010 roku przedstawiono w nocie 41 dodatkowych informacji i objaśnień do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2010 rok.

9. Udzielenie przez jednostkę dominującą lub przez jednostkę od niej zależną poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji

Jednostka dominująca i jednostki zależne nie udzielały w 2010 roku poręczeń kredytu, pożyczki lub gwarancji łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu, których łączna wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych.

Szczegółowy opis zmian należności i zobowiązań warunkowych został zaprezentowany w nocie 40 dodatkowych informacji i objaśnień do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za 2010 rok.

10. Sytuacja kadrowa, zatrudnienie w Grupie Kapitałowej RAFAKO

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w okresie styczeń – grudzień kształtowało się następująco:

	2010	2009
Przeciętne zatrudnienie	<u>2 283</u>	<u>2 227</u>

W 2010 roku przeciętne zatrudnienie w Grupie Kapitałowej RAFAKO wyniosło 2 283 pracowników i w porównaniu z rokiem 2009 zwiększyło się o 56 pracowników.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku pracownicy Grupy z wykształceniem wyższym i średnim stanowili 62,8% zatrudnionych (zmniejszenie udziału tej grupy w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2009 roku: 63,5%). Zarząd Grupy dużą wagę przywiązuje do pozyskiwania na rynku pracy nowych, dobrze wykształconych pracowników. Na stanowiska umysłowe przyjmowane są przede wszystkim osoby z wykształceniem wyższym – kierunkowym, ponieważ ponad 90% stanowisk wymaga wiedzy specjalistycznej. Udział absolwentów wyższych uczelni wzrósł z 31,8% w dniu 31 grudnia 2009 roku do 32,7% ogółu zatrudnionych w dniu 31 grudnia 2010 roku. Grupa kładzie także duży nacisk na proces ciągłego dokształcania się pracowników, w związku z czym wiele osób podejmuje decyzję o rozpoczęciu studiów wyższych w systemie zaocznym.

Zmianie uległa struktura wiekowa zatrudnionych: udział pracowników w wieku do 40 lat nieznacznie wzrósł z 40,3% na dzień 31 grudnia 2009 roku do 40,7% na 31 grudnia 2010 roku, natomiast zmalał w przedziale wiekowym od 41 do 50 lat (z 27,7% w dniu 31 grudnia 2009 roku do 27,0% w dniu 31 grudnia 2010). W przedziale wiekowym powyżej 50 lat zaobserwowany został niewielki wzrost - do 32,4% (31 grudnia 2009: 32,1%). Obserwowana struktura wiekowa pracowników Grupy w ocenie Zarządu jednostki dominującej jest prawidłowa, ponieważ zapewnia ciągłość organizacyjną jednostek Grupy. Zmiany zachodzące w strukturze wiekowej zatrudnionych osób wiążą się pośrednio z obserwowanymi procesami demograficznymi oraz polityką społeczną państwa. Istotny wzrost poziomu wykształcenia przyjmowanych pracowników wpływa na podwyższenie wieku rozpoczęcia aktywności zawodowej, a zmiana przepisów emerytalnych wydłuża okres aktywności zawodowej i podwyższa średnią wieku zatrudnionych osób.

W okresie ostatnich 12 miesięcy struktura zatrudnienia pod względem długości stażu pracy nie uległa znaczącym zmianom. Pracownicy ze stażem pracy do 10 lat stanowią około jednej czwartej ogółu zatrudnionych w Grupie, udział pracowników o stażu od 11 do 20 lat wynosi 25,7%, a udział pracowników ze stażem pracy powyżej 20 lat utrzymuje się na poziomie około 57,6%. Grupa Kapitałowa dysponuje załogą z wieloletnim oraz unikalnym doświadczeniem zawodowym.

11. Przedsięwzięcia z zakresu działalności rozwojowej i jakości

Z ważniejszych, zakończonych w 2010 roku, prac badawczo – rozwojowych oraz z zakresu jakości, wymienić należy:

- a. wykonanie badań i opracowań mających na celu usamodzielnienie się w zakresie projektowania IOS metodą mokrą wapienną;
- b. badanie wpływu generatora wysokiej częstotliwości firmy Sames na skuteczność odpylania;
- c. określenie ilościowego wpływu powiększenia podziałki międzyelektrodowej na skuteczność odpylania;
- d. analiza i optymalizacja stref koncentracji naprężeń w naczyniach ciśnieniowych o zmiennych obciążeniach mechanicznych;
- e. opracowanie programu bilansującego dla instalacji oczyszczania spalin;
- f. badania parametrów pracy IOS Skawina pod kątem aktualizacji modelu obliczeniowego dla półsuchej technologii oczyszczania spalin i jej wykorzystania w instalacjach TPO;
- g. badanie i ocena paliwa z biomasy dla kotła Ohz 201;
- h. badania wpływu stopnia przeróbki plastycznej bednarki i rodzaju spoiwa na własności elementów ścian szczelnych gat. 7CrMoVTiB10-10;
- i. badanie wpływu ciepła spawania na własności płaskownika 7CrMoVTiB10-10;
- j. analiza antykorozyjna złączy doczołowych rur, ścian szczelnych ze stali w gatunku 7CrMoVTiB10-10;
- k. rozszerzenie zakresu możliwości spawania metodą TIP-TIG (nowe urządzenia - próby technologiczne);
- l. zabezpieczenie antykorozyjne elementów roboczych wyposażenia wewnętrznego elektrofiltru.

Grupa Kapitałowa RAFAKO prowadzi stałą współpracę z sektorem nauki zwłaszcza z Politechniką Wrocławską, Politechniką Śląską, Politechniką Krakowską, Instytutem Metalurgii Żelaza, Instytutem Spawalnictwa.

W roku 2010 rozpoczęto strategiczny projekt badawczy „Zaawansowane technologie pozyskiwania energii” obejmujący działania jednostki dominującej i czołowych ośrodków naukowych w Polsce - na zlecenie Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, w celu opracowania technologii dla wysokosprawnych, „zero emisyjnych” bloków węglowych zintegrowanych z wychwytem CO₂ ze spalin.

12. Przedsięwzięcia w zakresie komputeryzacji i zarządzania

Jednostka dominująca posiada wdrożone systemy klasy ERP (BAAN), komunikacji (Lotus Notes), wspomagania projektowania CAD/CAM/CAE zintegrowane na poziomie podstawowych obiektów biznesowych (klient, projekt, dostawca). Pozwala to na wykonywanie całego szeregu przekrojowych analiz i budowanie wiarygodnych baz informacyjnych wspomagających podejmowanie decyzji.

W 2010 w związku z utworzeniem nowego Zakładu Elektrofiltrów dokonano modyfikacji w modelu biznesowym w systemie ERP. Zaimplementowano integrację odrębnej logistyki do finansów jednostki dominującej.

W roku 2010 w jednostkach Grupy Kapitałowej nie dokonywano zmian podstawowych zasad zarządzania.

Spółki Grupy nie uruchamiały programów akcji pracowniczych.

W związku z realizacją kontraktu podpisanego w listopadzie 2007 roku z firmą Elektrik Uretim A.S. z Turcji, na wykonanie „pod klucz” modernizacji dwóch kotłów w Elektrowni Yenikoy oraz przyszłych kontraktów na tym rynku, jednostka dominująca utworzyła w 2008 roku oddział w Turcji.

13. Pozostałe informacje

Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w RAFAKO S.A. (jednostka dominująca) w 2010 roku zawiera załącznik nr 7.

Informacja o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści dla osób zarządzających i nadzorujących została podana w nocie 41.8 dodatkowych informacji i objaśnień skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy.

Z każdą osobą zarządzającą jednostką dominującą i jednostki zależne mają zawartą umowę o zarządzanie, która indywidualnie reguluje kwestię rekompensaty za ewentualne odwołanie lub rezygnację danej osoby z pełnionej funkcji i stanowiska.

Ilość akcji RAFAKO S.A. będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących, a także ilość akcji i udziałów w jednostkach powiązanych z RAFAKO S.A., będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących zaprezentowano w nocie 41.7 dodatkowych informacji i objaśnień skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy.

Grupie nie są znane umowy, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

14. Perspektywy rozwoju Grupy Kapitałowej w 2011 roku

Rok 2010 przyniósł poprawę koniunktury w gospodarce światowej. Widoczne jest to także w produkcji i konsumpcji energii elektrycznej. Produkcja energii elektrycznej za pierwsze półrocze 2010 roku w krajach OECD osiągnęła poziom 5.003,3 TWh. W stosunku do pierwszego półrocza 2009 roku produkcja wzrosła o 3,2%. Największy wzrost (o 15,7%) wystąpił w produkcji z OZE (Odnawialnych Źródeł Energii).

Do czynników, które kształtowały sytuację gospodarczą w polskiej energetyce w 2010 roku, będą miały wpływ na decyzje inwestycyjne również w roku 2011, jak i w kolejnych latach należą:

- zwiększona konsumpcja i produkcja energii elektrycznej w wyniku ożywienia gospodarczego;
- zmiany w strukturze produkcji energii, w szczególności w zakresie stopnia wykorzystania węgla kamiennego;
- zwiększający się import węgla kamiennego;
- wyraźne obniżenie cen energii elektrycznej w obrocie hurtowym;
- zwiększone ceny usług dystrybucyjnych;
- mniej korzystne wyniki finansowe wytwórców energii elektrycznej, porównaniu z rokiem ubiegłym.

Ożywienie gospodarcze w otoczeniu zewnętrznym Polski, spowodowało zwiększoną konsumpcję paliw i energii. W kontekście przyjętych zobowiązań Polski dotyczących produkcji energii elektrycznej z OZE, można zauważyć zwiększający się, ze znaczną dynamiką, udział produkcji z elektrowni wiatrowych oraz wysoką dynamikę wzrostu udziału współspalania biomasy w elektrowniach zawodowych.

Krajowe i działające w Polsce koncerny energetyczne stają obecnie przed koniecznością odtwarzania i rozbudowy parku elektrowni i podejmowania strategicznych decyzji, w jakie technologie inwestować. Wyboru tego muszą dokonać w świetle obowiązującego od grudnia 2008 roku pakietu klimatyczno-energetycznego, określanego skrótowo: „3 x 20”. Jesteśmy świadkami ciągłego zaostrzania norm emisyjnych, a zmniejszenie stopnia „uwęglenia” energetyki to już tendencja dominująca i trwała w Europie. Zmieniające się regulacje unijne stanowią istotny czynnik ryzyka w strategiach rozwoju koncernów energetycznych.

Uwarunkowania emisyjne wynikające z regulacji unijnych

Zgodnie z unijnymi regulacjami, w tym tzw. „pakietu energetyczno-klimatycznego”, podejmując decyzje inwestycyjne, należy się liczyć z głębokim zaostrzeniem wymogów ekologicznych. Najważniejsze uwarunkowania wnoszą poniższe dokumenty:

- Dyrektywa IED (Industrial Emissions Directive) w sprawie emisji przemysłowych;
- Polityka energetyczna Polski do 2030 roku;
- Dyrektywa 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych;
- Dyrektywa 2009/29/WE regulująca nowe zasady działania wspólnotowego systemu handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych;
- Dyrektywa 2009/31/WE w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla;
- Decyzja 2009/406/WE zmierzająca do ograniczenia emisji gazów ze źródeł nie objętych systemem handlu emisjami.

4.4.1.

Zakończone zostały prace nad nową dyrektywą o emisjach przemysłowych: IED, która ma zastąpić Dyrektywę IPPC, a proponowane zapisy praktycznie wykluczają spalanie węgla w kotłach, które nie są wyposażone w instalacje odsiarczania, odazotowania i głębokiego odpylania spalin. Ich proponowane wprowadzenie już w 2016 roku stwarza perspektywę, w której istotnej modernizacji lub wymianie będzie podlegał praktycznie każdy kocioł, w którym spalany jest węgiel. W Polsce ograniczenia emisji tlenków siarki, tlenków azotu oraz pyłu są rezultatem przyjętych zobowiązań międzynarodowych. Wynikają z nich przyjmowane w prawie krajowym standardy emisyjne dla źródeł spalania oraz krajowe pułapy dla poszczególnych zanieczyszczeń. Prognozy wykonane dla potrzeb Polityki energetycznej Polski nie uwzględniały uwarunkowań wynikających z przyjętej przez UE Dyrektywy o Emisjach Przemysłowych. Dyrektywa zacznie obowiązywać od 2016 roku, a przyjęte w niej zapisy wykluczają w źródłach o mocy większej od 50 MW spalanie węgla bez instalacji głębokiego odsiarczania, odazotowania i odpylania. Spowoduje to konieczność budowy we wszystkich węglowych ciepłowniach, elektrociepłowniach i elektrowniach instalacji mokrego odsiarczania, wtórnego odazotowania oraz filtrów workowych lub elektrofiltrów o wysokiej sprawności.

W Polityce Energetycznej Polski do 2030 roku zakłada się „wykorzystanie węgla jako głównego paliwa dla elektroenergetyki w celu zagwarantowania odpowiedniego stopnia bezpieczeństwa energetycznego kraju”. Kluczowym pytaniem pozostaje, czy jest to realne przy obecnych uwarunkowaniach związanych z polityką energetyczną Unii Europejskiej, w której priorytetem jest znaczące ograniczenie emisji dwutlenku węgla. Spadek udziału paliw węglowych w generacji energii elektrycznej ma nastąpić dzięki wzrostowi wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, w pewnym stopniu gazu ziemnego, a po roku 2020 pojawienia się w systemie elektrowni jądrowych. Podstawę przyrostu produkcji energii elektrycznej z wykorzystaniem źródeł odnawialnych mają stanowić: wykorzystanie biomasy (ponad 6-krotny wzrost w roku 2030 w porównaniu z rokiem 2006), energii wiatrowej (wzrost 70-krotny) oraz biogazu (wzrost 33-krotny). Konieczne jest podjęcie działań, które doprowadzą do znaczącego wzrostu skojarzonego wytwarzania energii elektrycznej i ciepła. Rozwój niskoemisyjnych technologii wytwarzania energii oraz źródeł skojarzonych jest jednym z priorytetów Polityki energetycznej Polski.

Szczególnie radykalnymi zmianami w Europejskim Systemie Handlu Uprawnieniami do Emisji Gazów Ciepłarnianych wprowadzonymi przez Dyrektywę są: likwidacja krajowych planów rozdziału uprawnień oraz wprowadzenie jednego, wspólnotowego pułapu emisyjnego, obejmującego wszystkie państwa członkowskie. W kolejnych latach będzie on obniżany liniowo (corocznie o 1,74%) poczynając od roku 2013, co ma przynieść redukcję w roku 2020 o 21 % w porównaniu z emisjami zgłoszonymi w roku 2005. Wartość wyjściowa, to poziom połowy okresu 2008 – 2012. Od roku 2013 Komisja Europejska planuje wprowadzenie systemu, w którym uprawnienia do emisji, potrzebne do wytwarzania energii elektrycznej, będą sprzedawane wyłącznie na aukcjach. W przypadku „sektora elektroenergetycznego oraz wychwytywania i składowania CO₂ zakładane jest przejście w 100% na system aukcji już w roku 2013 (argumentem jest łatwość przenoszenia kosztów na odbiorcę końcowego oraz brak konkurencji z zagranicy). W innych sektorach, w tym ciepłownictwie, nastąpi przejście od nieodpłatnego rozdziału 80% uprawnień w sektorze jako punktu wyjścia do zerowego poziomu nieodpłatnych przydziałów - w roku 2020. W przypadku instalacji elektroenergetycznych, produkujących w skojarzeniu ciepło, proponuje się utrzymanie zasady nieodpłatnego przydziału uprawnień na emisję związaną z wytwarzaniem ciepła (w ramach wysoko sprawnej kogeneracji - zgodnej z zapisami Dyrektywy 2004/8/WE).

Wytwarzanie energii elektrycznej jest w Polsce oparte na spalaniu paliw węglowych, co decyduje o szczególnej wrażliwości na oddziaływanie powszechnego systemu aukcyjnego. Szacunkowa emisyjność produkcji energii elektrycznej w Polsce w zakresie tony CO₂ na megawatogodzinę wynosi około 1 000kg/MWh. Dla porównania - we Francji - wskaźnik ten oscyluje w granicach 70 kg/MWh, w Niemczech między 300 a 400 kg/MWh. System aukcyjny oddziaływać będzie więc na zmianę kosztu produkcji energii elektrycznej w Polsce kilkunastokrotnie silniej niż we Francji i ponad dwukrotnie silniej niż w Niemczech. Dostrzeżone, nie tylko ze strony Polski, zagrożenie stało się podstawą do podjęcia przez blok „państw węglowych” negocjacji w sprawie złagodzenia założeń systemu aukcyjnego w stosunku do propozycji wyjściowej. W wyniku obrad Rady Europy podjęto decyzję o przyznaniu derogacji dla sektora energetycznego w zakresie obowiązku kupowania uprawnień na aukcji. Początkowo, w roku 2013 obowiązkiem zakupu miałyby zostać objęte 30% uprawnień, z corocznym wzrostem o 10%, to jest do 100% w roku 2020. Derogacjami objęto jedynie instalacje funkcjonujące przed 31 grudnia 2008 roku oraz instalacje nowe, w których proces inwestycyjny do tego czasu „rozpoczęto fizycznie”.

Plany inwestycyjne sektora energetycznego

Na rynku energetycznym w 2010 roku nastąpiło wyraźne ożywienie. Z danych PSE Operator wynika, że 48 firm energetycznych, wielkich i małych, złożyło wnioski o przyłączenie do Krajowej Sieci Przesyłowej na łączną moc blisko 25 tys. MW. Do inwestycji przygotowują się zarówno giganci, czyli międzynarodowe koncerny, jak i firmy mniejsze.

Instalacja CCS w Elektrowni Belchatów ma ruszyć w 2015 roku. PGE zapowiada kolejne ogromne inwestycje w bloki węglowe w Opolu i Turowie, a także w blok gazowo-parowy w Dolnej Odrze. W Elektrowni Opole przygotowywany jest projekt budowy bloków o mocy: 800-900 MW, termin przekazania do eksploatacji planowany jest na rok 2015. W Elektrowni Turów przewidywany jest blok nr 11 o mocy 460 MW, z terminem oddania w 2016 roku. Strategia PGE wiąże się też z uruchomieniem programu budowy elektrowni jądrowych w Polsce.

Rząd polski 13 stycznia 2009 roku podjął uchwałę w sprawie działań w zakresie rozwoju energetyki atomowej oraz powołania Pełnomocnika Rządu ds. Polskiej Energetyki Jądrowej, dając tym samym zielone światło dla prac nad programem atomowym. Grupa PGE została wskazana przez rząd jako wykonawca tej inwestycji. Analizując możliwość wybudowania dwóch elektrowni jądrowych, PGE zakłada wstępnie moc 3 000 MW dla każdej z nich. Szacuje się, że pierwszy blok elektrowni zostanie oddany do użytku do końca 2020 - 2022 roku, a kolejne w następnych dwóch, trzech latach. Do 2030 roku, PGE planuje wprowadzić do krajowego systemu energetycznego 6 tysięcy MW pochodzących z energii jądrowej. Głównym udziałowcem elektrowni atomowej będzie Polska Grupa Energetyczna PGE, która będzie miała 51 proc. udziałów w atomowej inwestycji.

Kolejnym strategicznym celem Grupy PGE jest rozwój energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii. W roku 2012 Grupa PGE przewiduje produkcję ok. 3,5 TWh „zielonej” energii rocznie, a w 2025 roku około 11,9 TWh. Ponadto, program inwestycyjny PGE zakłada szereg inwestycji modernizacyjnych - odtworzeniowych w obszarze energetyki konwencjonalnej i odnawialnej. Obszar wytwarzania w ramach Grupy PGE wymaga licznych zadań inwestycyjnych niezbędnych dla optymalizacji istniejącego majątku wytwórczego.

Do inwestycji w nowe bloki energetyczne przygotowują się także pozostałe koncerny krajowe. Tauron nadal będzie inwestował w bloki węglowe, lecz także oparte o biomasę i wiatr. Gdańska Energa zamierza inwestować w elektrownie zarówno oparte na węglu: Ostrołęka 1000 MW, (przy czym ma to być jej ostatnia elektrownia węglowa), jak i na gazie: Grudziądz, gdzie ma powstać największa elektrownia gazowa w Polsce. ENERGA zamierza budować nowe moce wytwórcze wspólnie z irlandzkim koncernem ESB International. Losy konkretnych inwestycji rozstrzygną się jednak dopiero po zakończeniu procesu prywatyzacji firmy. Zarówno obecny zarząd firmy, jak i przedstawiciele ESBI liczą na to, że nowy właściciel nie zrezygnuje z budowy elektrowni w Grudziądzu.

W perspektywie najbliższych lat, znaczna część dzisiejszych mocy wytwórczych energii elektrycznej i ciepłej w jednostkach węglowych, będzie musiała zostać wycofana lub oddana do kompleksowej modernizacji, ponieważ są to jednostki przestarzałe i wysokoemisyjne. Przez wiele lat majątek wytwórczy bardzo się zdekapitalizował, co więcej - nie spełnia norm ekologicznych. Dlatego wiele planów inwestycyjnych jest związanych z wyłączeniem bloków, niespełniających norm środowiskowych. Biorąc pod uwagę wiek i zużycie urządzeń naszej energetyki, w sposób zdecydowany powinien nastąpić rozwój budowy nowych mocy wytwórczych.

Technologia jądrowa jest szansą na włączenie się Grupy Kapitałowej RAFAKO w realizację projektów związanych z budową elektrowni jądrowej w Polsce. Uruchomienie programu jądrowego wiąże się z dostosowaniem długoterminowej strategii rozwoju Grupy, z aktywizacją nowych działań. Należy dodać, że jednostka dominująca produkowała już elementy instalacji atomowej: stabilizatory ciśnienia, rurociągi i zawory.

W odpowiedzi na problemy braku nowych mocy, założenia ekologiczne i niewystarczające ilości nośników energii, Grupa w swojej strategii wychodzi naprzeciw Klientom sektora energetycznego, oferując wysokosprawne urządzenia energetyczne oraz instalacje ochrony środowiska.

W 2011 roku jednostka dominująca w dalszym ciągu będzie oferować kotły o parametrach nadkrytycznych, kotły z cyrkulacyjnym złożem fluidalnym, kotły odzyskowe, w tym kotły współpracujące z turbiną gazową, diagnostykę, modernizację i naprawę kotłów i urządzeń przykotlewych oraz elementy kotłów.

Konieczność spełnienia zaostrzających się unijnych norm w zakresie ekologii powinna sprzyjać dalszemu zaangażowaniu Grupy na krajowym rynku instalacji ochrony środowiska, któremu Grupa oferuje posiadane technologie w zakresie realizacji kompletnych obiektów instalacji odsiarczania spalin, termicznej utylizacji odpadów komunalnych i przemysłowych oraz spalania biomasy, modernizacji kotłów pod kątem obniżenia emisji tlenków azotu, a także w zakresie urządzeń odpylających.

W roku 2011 największe znaczenie na rozwój i perspektywy Grupy będą miały następujące wydarzenia: udział w przetargach na budowę bloków energetycznych na nadkrytyczne parametry pary, realizacja dużej liczby znaczących kontraktów na rynku krajowym i europejskim, obejmująca budowę nowoczesnych kotłów, instalacji odsiarczania i odazotowania spalin, kotłów do spalania biomasy, kotłów do utylizacji odpadów komunalnych i spalania śmieci, części ciśnieniowych kotłów o nadkrytycznych parametrach pary. Duże znaczenie dla rozwoju Grupy Kapitałowej RAFAKO i wielkości przyszłego portfela zamówień będą miały: zakupiona w 2008 roku licencja dotycząca produkcji kotłów typu BENSEN na nadkrytyczne parametry pary, w 2009 roku licencja dotycząca katalitycznego odazotowania spalin oraz podpisany list intencyjny z Siemensem w zakresie budowy bloków energetycznych na parametry nadkrytyczne. Czynniki te wpłyną na kompleksową ofertę Grupy, w kierunku oferowania obiektów „pod klucz”.

Planowane na rok 2011 nakłady inwestycyjne dotyczyć będą zakupu przede wszystkim zakupy produkcyjnych maszyn i urządzeń, a także oprogramowania, sprzętu komputerowego oraz dalszej modernizacji budynków i budowli.

Inwestycje będą finansowane głównie ze środków własnych, w tym pozyskanych z przeprowadzonej w 2007 roku emisji akcji serii I. Nie przewiduje się zaciągania inwestycyjnych kredytów celowych. Część nakładów inwestycyjnych może zostać zrealizowana z wykorzystaniem leasingu.

Prognozy działalności Grupy kapitałowej RAFAKO na rok 2011, przewidują uzyskanie dodatniego wyniku finansowego netto. Plany te oparte są na przewidywanej realizacji podpisanych kontraktów, które zabezpieczają znaczącą część prognozowanej sprzedaży oraz na zamówieniach, jakie Grupa musi pozyskać w ciągu 2011 roku, aby zrealizować w pełni swoje zamierzenia.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd RAFAKO S.A., jednostki dominującej Grupy Kapitałowej RAFAKO oświadcza, że:

- 1) wedle najlepszej wiedzy, sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku i porównywalne dane finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy oraz jej wynik finansowy, oraz że sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej RAFAKO zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń;
- 2) podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa, oraz że podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Podpisy członków Zarządu

21 marca 2011 roku	Wiesław Różacki	Prezes Zarządu	
21 marca 2011 roku	Krzysztof Burek	Wiceprezes Zarządu	
21 marca 2011 roku	Maciej Kaczorowski	Wiceprezes Zarządu	
21 marca 2011 roku	Piotr Wawrzynowicz	Delegowany Członek Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu	